

LUONTOTYYPPISELVITYS NAANTALIN LUONNONMAALLA VIIALANJÄRVEN YMPÄRISTÖSSÄ JA ISOKYLÄSSÄ

FM (biologi) Turkka Korvenpää
17.10.2024

Sisällys:

1. JOHDANTO	3
2. MENETELMÄT	4
3. VIIALANJÄRVEN YMPÄRISTÖ.....	4
3.1 Yleiskuvaus	4
3.2 Luontotyytit.....	5
3.3 Ennallistamis- ja luonnonhoitotarve.....	17
3.4 Ekologiset yhteydet	18
3.5 Mahdollisen luonnonsuojelualueen raja.....	18
4. ISOKYLÄ	19
4.1 Yleiskuvaus	19
4.2 Luontotyytit.....	19
4.3 Ekologiset yhteydet	23
4.4 Yhteenveto ja suositukset	23
5. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET	23

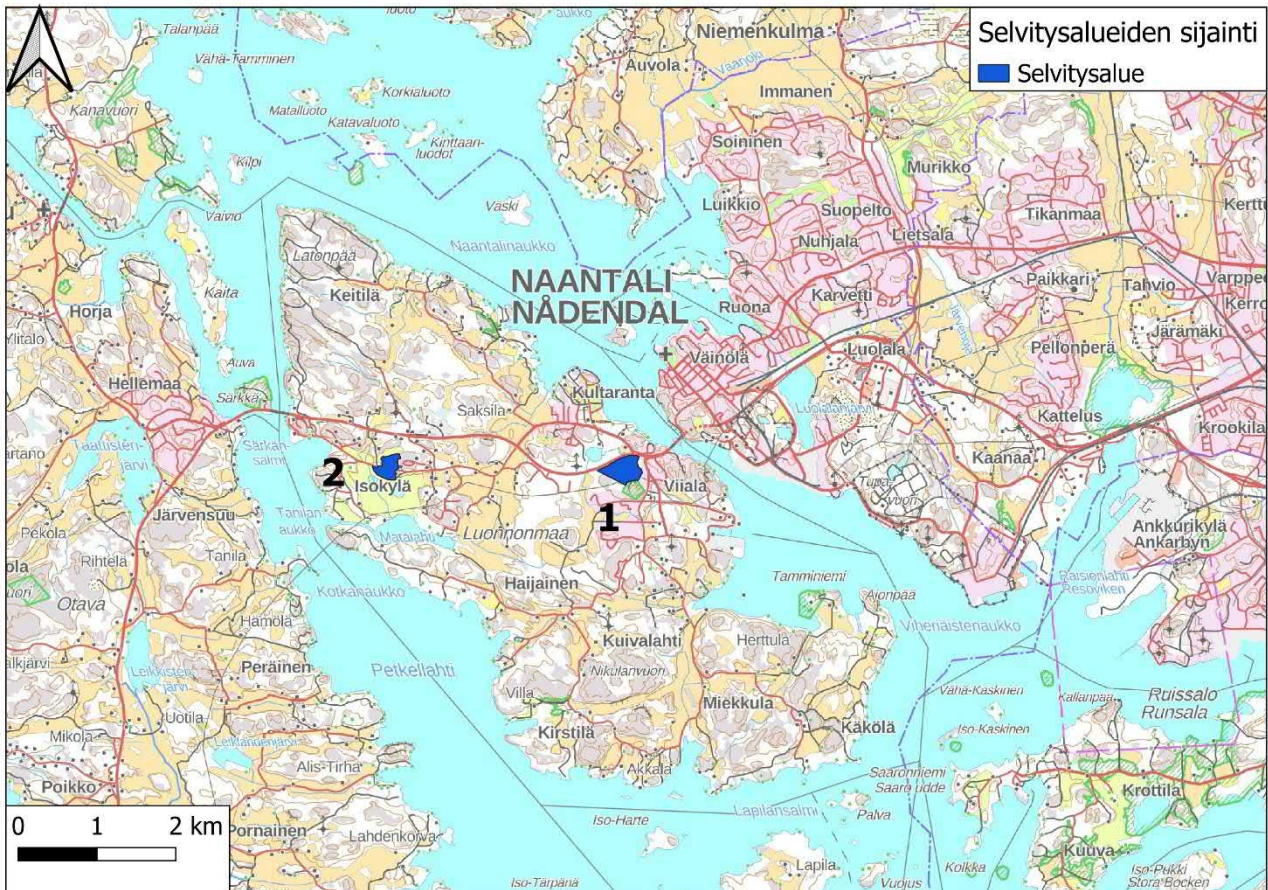
Kannen kuva: Viialanjärvi.

Pohjakartat ja ilmakuvat: © Maanmittauslaitos 10/2024

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy
Hanhenskaari 10 as 16
21420 Lieto
Puh. 045-6793602
www.envibio.net

1. JOHDANTO

Naantalin kaupunki tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä luontotyyppiselvitykset kahdelta Luonnonmaalla sijaitsevalta alueelta. Näistä laajempi sijaitsee Viialanjärven ympäristössä ja suppeampi golf-kentän tuntumassa Isokylässä (kartta 1).

Kartta 1. Selvitysalueiden sijainti. 1=Viialanjärven ympäristö, 2=Isokylä

Molemmilla alueilla tehtiin luontotyyppi- ja kasvillisuuskartoitus sekä ekologisten yhteyksien tarkastelu. Viialanjärven ympäristöstä laadittiin lisäksi ehdotus alueelle mahdollisesti perustettavan luonnonsuojelualueen rajauksesta sekä mietittiin ennallistamis- ja luonnonhoitotarvetta ja alueella olevan luontopolun kunnostussuosituksia. Selvityksen maastotyöt tehtiin heinäkuun lopulla ja syyskuun alussa 2024. Työn suoritti FM (biologi) Turkka Korvenpää. Tausta-aineistoksi hankittiin Suomen Lajitietokeskuksesta tiedot alueelta ja sen lähiympäristöstä ennestään tunnetuista lajiesiintymistä (Suomen Lajitietokeskus 2024). Naantalin kaupunki luovutti lisäksi käyttöön aiempia luontoselvityksiä, jotka on lueteltu myöhemmin tässä raportissa.

2. MENETELMÄT

Naantalin kaupunki luovutti käyttöön seuraavat aiemmat selvitykset:

- Naantalin Luonnonmaan länsiosiin sijoittuvan asemakaava-alueen luontoarvojen perusselvitys 2020 (Matikainen 2020)
- karttakuva ja kohdelistaus Naantalin arvokkaista luontokohteista (koottu eri lähteistä)

Maastotyöt tehtiin 30.7.2024 (Viialanjärven ympäristö) ja 4.9.2024 (Viialanjärven ympäristö ja Isokylän alue). Kumpikin alue jaettiin luontotyyppikuvioihin, joista laadittiin lyhyet kuvaukset. Kuvaukset sisältävät tietoa mm. elävästä ja kuolleesta puustosta, kenttäkerroksen kasvillisuudesta ja vesitaloudesta. Niiden sisältö riippuu tietysti jonkin verran kuvion luonteesta. Lopuksi arvioitiin, onko kyseessä arvokas luontotyyppi kuten

- luonnonsuojelulain suojelema luontotyyppi (mukaan lukien merkittävässä määrin luonnonsuojelulain luontotyypin ominaispiirteitä sisältävä kohde)
- metsälain erityisen tärkeä elinympäristö
- vesilain suojaama pienvesi
- METSO -kriteerit täyttävä kuvio
- uhanalaisen luontotyypin edustava esiintymä
- muuten luontoarvoiltaan merkittävä kohde

Putkilokasvien lajiluetteloita ei laadittu, mutta huomionarvoiset kasvilajit kasvupaikkoineen kirjattiin muistiin. Työhön sisältyi myös ekologisten yhteyksien tarkastelu. Viialanjärven ympäristössä pohdittiin lisäksi mahdollisen uuden luonnonsuojelualueen rajausta, ennallistamis- ja luonnonhoitotarvetta sekä luontopolun kunnostustarvetta.

3. VIIALANJÄRVEN YMPÄRISTÖ

3.1 Yleiskuvaus

Viialanjärven ympäristön selvitysalue rajoittuu pohjoisessa Rymättylöntiehen, idässä pientaloihin ja etelässä Viialan Linnavuoren luonnonsuojelualueeseen. Lännessä siihen sisältyy Viialanjärven länsipuolen metsää. Alueen pinta-ala on noin 12 ha.

Viialanjärvi on hyvin rehevä ja runsaskasvinen vajaan hehtaarin laajuinen lampi, jota ympäröivät melko luonnontilaiset rantasuot ja luhdet. Järven itäpuolella kasvaa suhteellisen vanhoja kangasmetsiä. Selvitysalueen länsiosa on pääosin mäntyvaltaista harvennettua, mutta melko iäkästä metsää. Alueella sijaitsee osittain huonokuntoinen luontopolku, ja siellä on myös muita polkuja. Ilmakuvien mukaan alueen itäreunalla viereiset pientalot ovat paikoin levittäneet nurmikkonsa selvitysalueen puolelle. Alueen eteläosaa halkoo voimalinja.

Viialanjärven ympäristöstä on aiemmin paikannettu tervaleppäkorpi, rantaluhta ja arvokas kalliomännikkö.

3.2 Luontotyypit

Viialanjärven ympäristö jaettiin 31 luontotyyppikuvioon. Kuviot on numeroitu karttoihin 2-3. Karttaan 2 on merkitty myös mahdollinen METSO-luokitus.

KUVIO 1 – RUNSASRAVINTEINEN LAMPI

Viialanjärvi on runsasravinteinen lampi, jossa kasvaa mm paljon lummetta (kannen kuva). Vesialueella on lisäksi esim. vesikuusta. Lampi vaikuttaa hyvin potentiaaliselta EU:n luontodirektiiviin sisältyvien viitasammakon, lummelampikorenon, täplälampikorenon ja idänkirsikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikalta. Lampi lienee ihmistoiminnan ainakin jossain määrin rehevöittänyt, sillä sen pohjoispuolella on aikoinaan sijainnut pelto, jonka ojat ovat laskeneet järveen. Tästä huolimatta lampi voitaneen luokitella luontaisesti runsasravinteiseksi lammeksi, joka on erittäin uhanalainen luontotyyppi. Lammen pinta-ala on juuri ja juuri alle 1 ha, jolloin se täyttää vesilain suojaaman luontotyyppin määritelmän. Yhdessä lammen rantasoiden ja rantametsien kanssa kyseessä on myös metsälain erityisen tärkeä elinympäristö.

KUVIO 2 – AVOLUHTA

Viialanjärven pohjoispäässä sijaitseva järviruokovaltainen avoluhta (kuva 1). Suurelta osin luoksepääsemättömällä kuviolla kasvaa järviruo`on lisäksi runsaasti ainakin kurjenjalkaa ja suovehkaa. Kasvistoon kuuluvat lisäksi mm. harmaasara, terttualpi ja rantamatara. Pohjakerroksessa tavataan ainakin osassa kuviota runsaasti haprarahkasammalta. Siellä täällä kasvaa lyhyitä koivuja ja tervaleppiä. Avoluhta on koko Suomen tasolla säilyvä ja Etelä-Suomessa puutteellisesti tunnettu luontotyyppi. Kyseessä on myös metsälain erityisen tärkeä elinympäristö.

Kuva 1. Viialanjärven pohjoisrannan avoluhtaa.

KUVIO 3 – KOIVULUHTA

Rymättylätien eteläpuolella on hieskoivuvaltaista luhtaa, joka lienee muuttunut entistä märemmäksi, kun maantie ja sen viereinen sorastettu reitti ovat muuttaneet veden virtauksia. Kuviolla on runsaasti koivupökölöitä, keloja ja maapuita sekä jonkin verran kituvia mäntyjä, ja kyseessä on ilmeisesti ainakin osittain vettynyt korpi ja räme, jonka puusto on suurelta osin kuollut. Kenttäkerros on itäosassa laajalti järviruokovaltainen ja länsiosassa järvikortevaltainen (kuva 2). Edustavaan luhtakasvistoon kuuluvat niiden lisäksi mm. punakoiso, kurjenjalka, terttualpi, vehka, suoputki, tummarusokki, pikkulimaska, harmaasara, suohorsma, raate, röyhyvihvilä ja vaateliäs neivaimarre. Kuvion kautta kulkenut luontopolku pitkospuineen ja opastauluineen on varsin huonossa kunnossa. Koivuluhta on puutteellisesti tunnettu luontotyyppi. Pienellä alueella esiintyy myös pajuluhtaa, joka on säilyvä luontotyyppi. Vaikka kuvion vesitalous ei vaikuta luonnontilaiselta, on kyseessä kuitenkin luontoarvoiltaan merkittävä kohde, joka täyttää metsälain erityisen tärkeän elinympäristön määritelmän ja METSO-kriteerit (luokassa I).

Kuva 2. Koivuluhtaa luontotyyppikuviolla 3.

KUVIO 4 – KANGASRÄME

Itäreunaltaan vettänyt vanhaa männikköä kasvava kangasräme, jossa on myös lyhyttä koivua. Rymättylätien lähellä on useita juuri kuolleita mäntyjä, joissa on vielä ruskettuneita neulasia. Maassa makaa muutama lahopuu. Rehevässä rämevarvikossa esiintyy runsaasti suopursua ja juolukkaa. Runsaita ovat myös puolukka ja mustikka. Kuvion vettyneessä itäreunassa tavataan mm. järvikortetta ja isokarpaloa. Kangasräme on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Kuvio täyttää myös METSO-kriteerit luokassa II.

KUVIO 5 – TUORE KANGASMETSÄ

Vanhaa ja tiheää kuusivaltaista metsää kasvava tuore kangas, jossa on hieman mäntyä ja koivua. Puustoon kuuluu myös nuorta pihlajaa ja kuvion itäosassa nuoria vaahteroita. Maassa makaa muutama lahopuu ja metsässä on kelo sekä pystyyn kuollut koivu. Osittain niukassa kenttäkerroksessa tavataan mm. metsäalvejuurta, kieloa, mustikkaa, metsälauhaa ja jänönsalaattia. Kuvion itäosasta löytyi tuoksuköynnöskuusamaa, joka on puutarhakarkulainen. Metsässä on ruosteinen tynnyri. Varttunut havupuuvaltainen tuore

kangas on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on edustavuudeltaan kuitenkin melko heikko.

KUVIO 6 – TUORE KANGASMETSÄ

Tiheää, vanhaa kuusi – koivumetsää kasvava tuore kangas, jossa on myös vähän mäntyä. Kuviolla seisoo iso koivupötkkelö. Kenttä- ja pohjakerros ovat varjoisuuden ja voimakkaan kulumisen vuoksi niukkoja. Kasvistoon kuuluvat esim. mustikka, metsäalvejuuri, jänönsalaatti ja kulttuurivaikutukseen liittyvä keltamo. Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on mm. voimakkaan kulumisen vuoksi edustavuudeltaan melko heikko.

KUVIO 7 – AVOLUHTA

Edustava, upottava avoluhta, jonka kasvistoon kuuluvat runsaiden leveäosmankäämen, vehkan, kurjenjalan ja pullosaran lisäksi esim. järviruoko, terttualpi ja suoputki. Haprarahkasammal on runsas. Avoluhta on koko Suomen tasolla säilyvä ja Etelä-Suomessa puutteellisesti tunnettu luontotyyppi. Kyseessä on myös metsälain erityisen tärkeä elinympäristö.

KUVIO 8 – TERVALEPPÄLUHTA

Pienialainen, mutta edustava tervaleppäluhta (kuva 3), jossa on myös koivua. Lahopuuta ei yhden koivupötkkelön lisäksi juuri ole. Puusto kasvaa selvillä mättäillä. Kenttäkerroksessa tavataan runsaasti vehkaa ja terttualpea, joiden ohella lajistoon kuuluu mm. suoputki. Tervaleppävaltaisena kuvio on luonnonsuojelulain suojaama luontotyyppi, minkä lisäksi se täyttää metsälakikohteen määritelmän ja METSO-kriteerit luokassa I. Tervaleppäluhta on erittäin uhanalainen luontotyyppi. Suuri osa alkuperäisestä tervaleppäluhdasta on jäänyt voimalinjan johtoaukealle, jossa tervalepät on katkottu.

KUVIO 9 – KOIVULUHTA

Nuorta koivua kasvava järviruokovaltainen luhta, jossa on paljon koivupötkkelöitä ja pieniä keloja. Maassa lojuu paljon kapeaa lahopuuta. Järviruoko`on lisäksi kenttäkerroksessa tavataan runsaasti järvikortetta. Kasvistoon kuuluvat myös mm. vehka, kurjenjalka ja terttualpi. Koivuluhta on puutteellisesti tunnettu luontotyyppi. Kuvio on melko edustava, ja se täyttää metsälakikohteen määritelmän ja METSO-kriteerit luokassa I.

Kuva 3. Viialanjärven rannan tervaleppäluhtaa.

KUVIO 10 – LUHTANEVA

Järviruokovaltainen edustava luhtaneva Viialanjärven etelärannalla. Nevalla kasvaa runsaasti myös kurjenjalkaa ja isokarpaloa, joiden lisäksi tavataan mm. viitakastikkaa ja järvikortetta. Luhtaneva on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio täyttää metsälakikohteen määritelmän ja METSO-kriteerit luokassa I.

KUVIO 11 – SARANEVA

Edustava ruuhoinen saraneva, jolla kasvaa runsaiden pullosaran ja isokarpalon lisäksi mm. luhtavillaa, raatetta, järvikortetta ja kurjenjalkaa. Saraneva on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on metsälain erityisen tärkeä elinympäristö ja täyttää METSO-kriteerit luokassa I.

KUVIO 12 – SARANEVA

Edustava pullosaravaltainen varsinainen saraneva (kuva 4), jolla kasvaa runsaasti myös isokarpaloa. Muuhun kasvistoon kuuluvat mm. luhtavilla, tupasvilla ja pyöreälehtikihokki.

Saraneva on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on metsälain erityisen tärkeä elinympäristö ja täyttää METSO-kriteerit luokassa I.

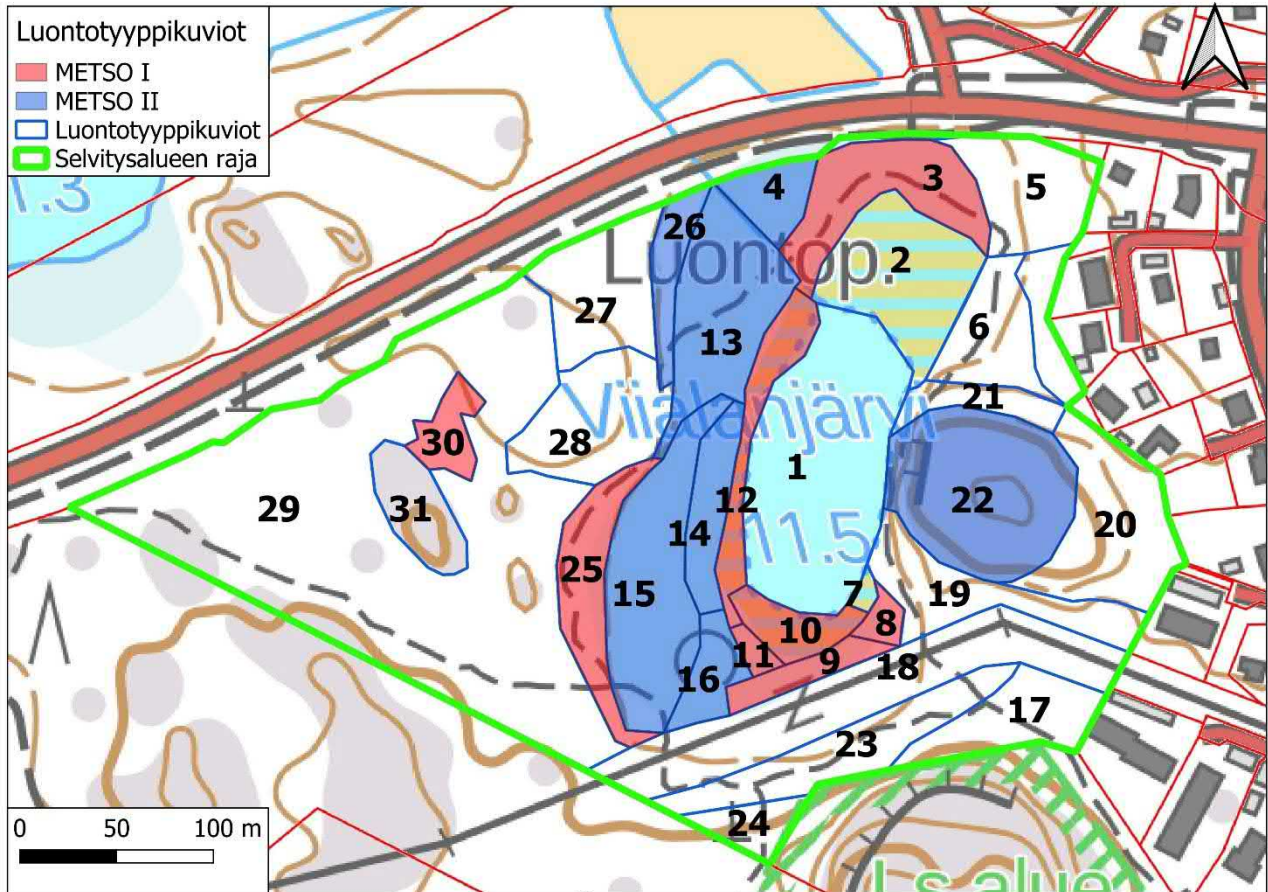
Kuva 4. Saranevaa Viialanjärven länsirannalla.

KUVIO 13 – ISOVARPURÄME

Edustava, melko luonnontilaista männikköä kasvava isovarpuräme, jossa on muutama kelo. Kenttäkerroksessa tavataan runsaasti suopursua, juolukkaa, mustikkaa ja lakkaa. Kasvistoon kuuluvat lisäksi esim. tupasvilla, variksenmarja, kanerva ja isokarpalo. Kuvion halki kulkee polku. Isovarpuräme on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio täyttää METSO-kriteerit luokassa II.

KUVIO 14 – SARARÄME

Jokseenkin luonnontilainen, harvaa männikköä kasvava varsinainen sararäme. Kuviolla tavataan runsaasti pullosaraa ja isokarpaloa, joiden lisäksi kasvistoon kuuluu mm. luhtavilla. Sararäme on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Kuvio täyttää metsälakikohteen määritelmän ja METSO-kriteerit luokassa II.

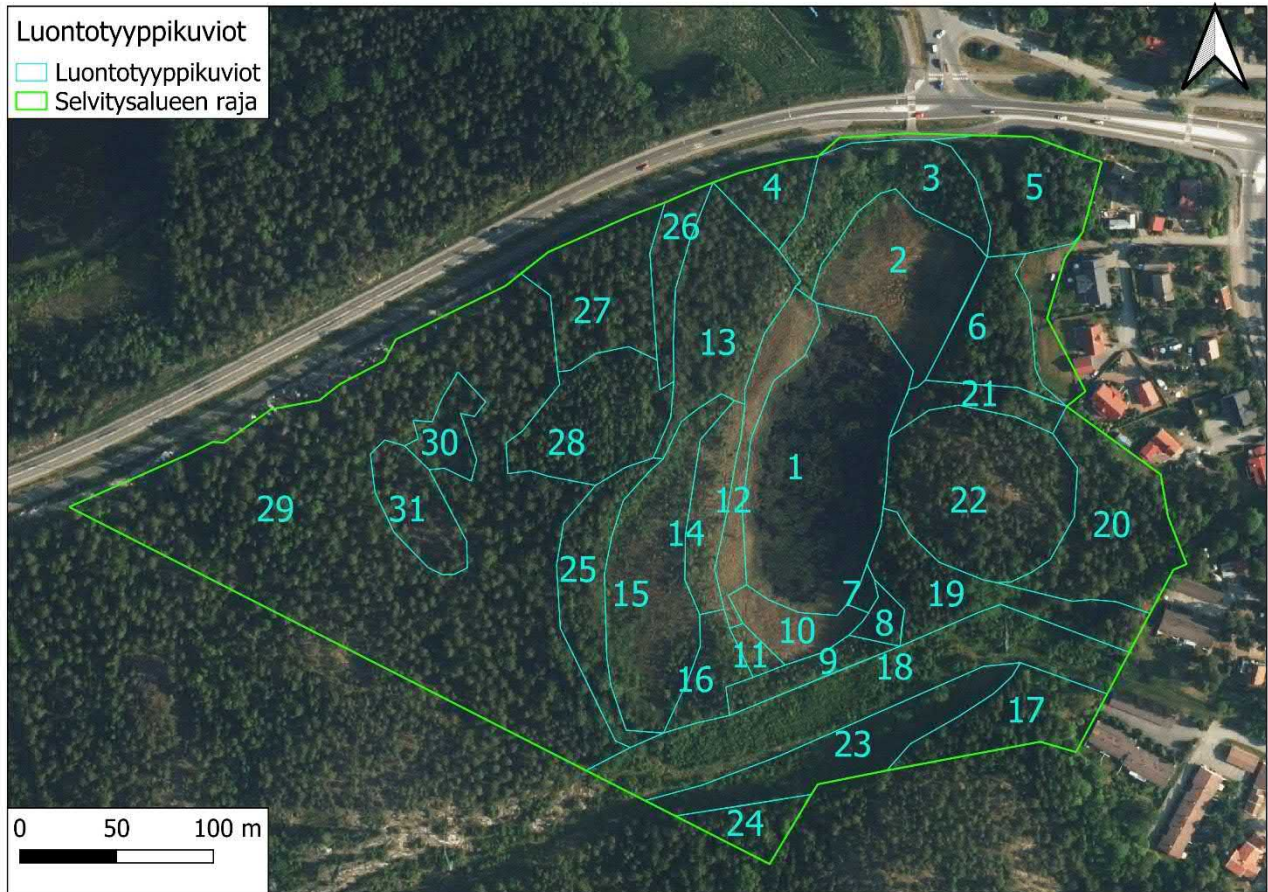
Kartta 2. Viialanjärven ympäristön luontotyyppikuvioit METSO -luokkineen.

KUVIO 15 – LYHYTKORSIRÄME

Edustava, jokseenkin luonnontilainen lyhytkorsiräme, jolla kasvaa lyhyttä, tiheydeltään vaihtelevaa mäntypuustoa. Mätäspinoilla esiintyy runsaasti kanervaa, suopursua ja juolukkaa. Välipinoilla tavataan melko paljon valkopiirtoheinää ja luhtavillaa. Siellä täällä kasvaa yksittäisiä pullosaroja. Lyhytkorsiräme on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio täyttää metsälakikohteen määritelmän ja METSO-kriteerit luokassa II.

KUVIO 16 – ISOVARPURÄME

Lähinnä isovarpurämettä oleva kuvio, jolla kasvaa melko pienikokoista, tiheää mänty- ja koivupuustoa. Kuviolla esiintyy ajoittaista luhtavaikutusta. Kenttäkerroksessa tavataan runsaasti suopursua, juolukkaa, lakkaa ja isokarpalaa. Isovarpuräme on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio täyttää METSO-kriteerit luokassa II.

Kartta 3. Viialanjärven ympäristön luontotyyppikuviot ortoilmakuvalla.

KUVIO 17 – LEHTOMAINEN KANGASMETSÄ

Vanhaa kuusimetsää kasvava lehtomainen kangas, jossa on jonkin verran lehtipuualikasvosta (kuva 5). Puustoon kuuluu myös vähän nuorehkoa koivua, raita ja nuori haapa. Kuviolla on pystyyn kuollut kuusi. Kasvistoon kuuluvat runsaan mustikan lisäksi esim. metsälauha, puolukka, sananjalka, metsäkorte, sormisara, käenkaali ja metsäimarre. Kuviota halkoo leveä polku. Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas on silmälläpidettävä luontotyyppi.

KUVIO 18 – VOIMALINJAN JOHTOAUKEA

Paljolti kosteapohjainen voimalinjan johtoaukea, jolla on mm. vesovia tervaleppiä. Johtoaukealla kasvaa esim. röyhyvihvilää, sananjalkaa, komealupiinia, nurmitähkiötä, ahdekaunokkia, terttuseljaa, soreahiirenporrasta ja koiranputkea.

Kuva 5. Kuusimetsää Linnavuoren pohjoispuolella (luontotyyppikuvio 17).

KUVIO 19 – LEHTOMAINEN KANGASMETSÄ

Tiheää, melko vanhaa kuusikkoa kasvava lehtomainen kangas, jossa on melko paljon haapaa. Paikoin kuusikko muuttuu nuoreksi raita- ja koivupuustoksi. Lahopuuta on niukasti. Kasvistoon kuuluvat mm. sormisara, mustikka, metsäkorte, käenkaali, metsäkastikka ja kivikkoalvejuuri. Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas on silmälläpidettävä luontotyyppi.

KUVIO 20 – TUORE KANGASMETSÄ

Tuore kangas, jossa on harvassa vanhoja siemenpuumäntyjä. Niiden lomassa kasvaa koivu- ja kuusivaltaista puustoa. Lahopuuta ei ole. Suhteellisen kivisellä kuviolla kasvaa paljon mustikkaa, metsäkastikkaa ja sananjalkaa. Lisäksi tavataan mm. metsälauhaa ja puolukkaa. Nuori tuore kangas on vaarantunut luontotyyppi, mutta kuvio on edustavuudeltaan heikko.

KUVIO 21 – TUORE KANGASMETSÄ

Suhteellisen vanhaa, melko tiheää kuusi – mäntymetsää kasvava tuore kangas, jossa on myös muutama koivu. Kuviolla on pystyyn kuollut kuusi ja muutama kapea maapuu.

Runsaan mustikan lisäksi kenttäkerroksessa tavataan mm. puolukkaa ja metsälauhaa. Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas on koko Suomessa silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on edustavuudeltaan melko heikko.

KUVIO 22 – KALLIOMETSÄ

Vanhaa, melko lyhyttä männikköä kasvava suhteellisen edustava kalliometsä, jonka puustossa esiintyy eri-ikäisyyttä (kuva 6). Kuviolla on koivupökölö ja muutama pieni muu lahopuu. Kenttäkerroksessa tavataan runsaasti puolukkaa ja metsälauhaa, joiden ohella kasvistoon kuuluvat esim. ahosuolaheinä ja kallioimarre. Kallion laki on hieman kulunut. Etelärinteessä on hieman louhikkoa ja kallion länsireunassa Viialanjärven rannalla sijaitsee karu, matala kalliojyrkäne. Kalliometsä on silmälläpidettävä luontotyyppi. Kuvio täyttää METSO-kriteerit luokassa II.

Kuva 6. Kalliometsää Viialanjärven itäpuolella (luontotyyppikuvio 22).

KUVIO 23 – TUORE KANGASMETSÄ

Nuorta, harvahkoa koivuvaltaista puustoa kasvava tuore kangas. Puustoon kuuluu lisäksi mm. raitaa. Kuviolla on vähän louhikkoa. Kenttäkerroksessa tavataan mm. sananjalkaa,

kieloa, metsäalvejuurta ja mustikkaa. Nuori tuore kangas on vaarantunut luontotyyppi, mutta kuvio on edustavuudeltaan varsin heikko.

KUVIO 24 – TUORE KANGASMETSÄ

Tiheää nuorta sekametsää (kuusta ja koivua) kasvava tuore kangas, jossa kasvaa runsaan mustikan lisäksi mm. sananjalkaa. Nuori tuore kangas on vaarantunut luontotyyppi, mutta kuvio on edustavuudeltaan heikko.

KUVIO 25 – MUSTIKKAKORPI

Tiheää, melko vanhaa kuusi – mäntypuustoa kasvava karun puoleinen mustikkakorpi, jossa on myös vähän koivua. Kuvion halki kulkee leveä polku, ja maasto on siten melko kulunutta. Kasvistoon kuuluvat mm. mustikka ja puolukka. Kuviolla on kelo. Mustikkakorpi kuuluu varpukorpiin, jotka ovat erittäin uhanalaisia. Voimakkaan kulumisen ja lahoppuun vähäisyyden vuoksi kuvion edustavuus on melko heikko. Vesitalous on kuitenkin niin hyvin säilynyt, että kuvio täyttää METSO-kriteerit luokassa I.

KUVIO 26 – KANGASRÄME

Vanhaa, harvahkoa mäntymetsää kasvava kangasräme, jossa on vähän lyhyttä koivua. Lahoppuuta ei juuri ole. Kenttäkerroksessa tavataan runsaiden puolukan ja mustikan lisäksi mm. suopursua. Kangasräme on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Kuvio täyttää myös METSO-kriteerit luokassa II.

KUVIO 27 – TUORE KANGASMETSÄ

Vanhaa mänty – kuusimetsää kasvava tuore kangas, jossa on muutama maapuu. Kuviolla on leveä polku. Kenttäkerroksessa tavataan runsaan mustikan lisäksi esim. sananjalkaa ja metsäalvejuurta. Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on edustavuudeltaan kohtalainen.

KUVIO 28 – TUORE KANGASMETSÄ

Nuorta tiheää sekametsää (mäntyä, kuusta ja koivua) kasvava tuore kangas, jossa ei ole juuri lahoppuuta. Kasvistoon kuuluvat esim. puolukka, sananjalka, metsälauha ja mustikka. Nuori tuore kangas on vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on edustavuudeltaan heikko.

KUVIO 29 – TUORE KANGASMETSÄ

Harvennettua, komeaa, melko vanhaa mäntyvaltaista metsää kasvava tuore (osittain myös kuivahko) kangas, jossa on pieniä kalliolaikkuja (kuva 7). Puustoon kuuluu myös vähän koivua ja vallitsevan puuston alla esiintyy melko paljon nuorempaa kuusta ja koivua. Kuvion länsiosassa sijaitsee kuusivaltainen notkelma, joka on osittain ohutturpeista korpea. Myös kaakkoiskulmassa kasvaa lähinnä kuusta, ja siellä on muutama iso haapa. Lahopuuta on melko vähän, mutta metsässä seisoo kelo ja maassa makaa muutamia runkoja. Tavanomaiseen kasvistoon kuuluvat runsaiden mustikan ja puolukan lisäksi mm. sananjalka, variksenmarja ja kanerva. Kuvion eteläreunalla on leveä polku. Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas on koko Suomen tasolla silmälläpidettävä ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvio on edustavuudeltaan kohtalainen.

Kuva 7. Vanhaa mäntyvaltaista metsää Viialanjärvestä länteen (luontotyyppikuvio 29).

KUVIO 30 – SUOLAIKKU

Pieni, jokseenkin luonnontilainen suolaikku, joka on osittain ruohoista saranevaa ja osittain tupasvillavaltaista avosuota (kuva 8). Saranevalla tavataan runsaasti pullosaraa, terttualpea ja raatetta. Kasvistoon kuuluu myös mm. kurjenjalka. Kuvion länsireuna kallion vieressä on männikköistä kangasrämettä. Kuvio kuuluu luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin

luokituksessa boreaalisiin piensoihin, joka on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Suo täyttää metsälakikohteen määritelmän ja METSO-kriteerit luokassa I.

Kuva 8. Pieni avosuolaikku Viialanjärvestä länteen (luontotyyppikuvio 30).

KUVIO 31 – KALLIOMETSÄ

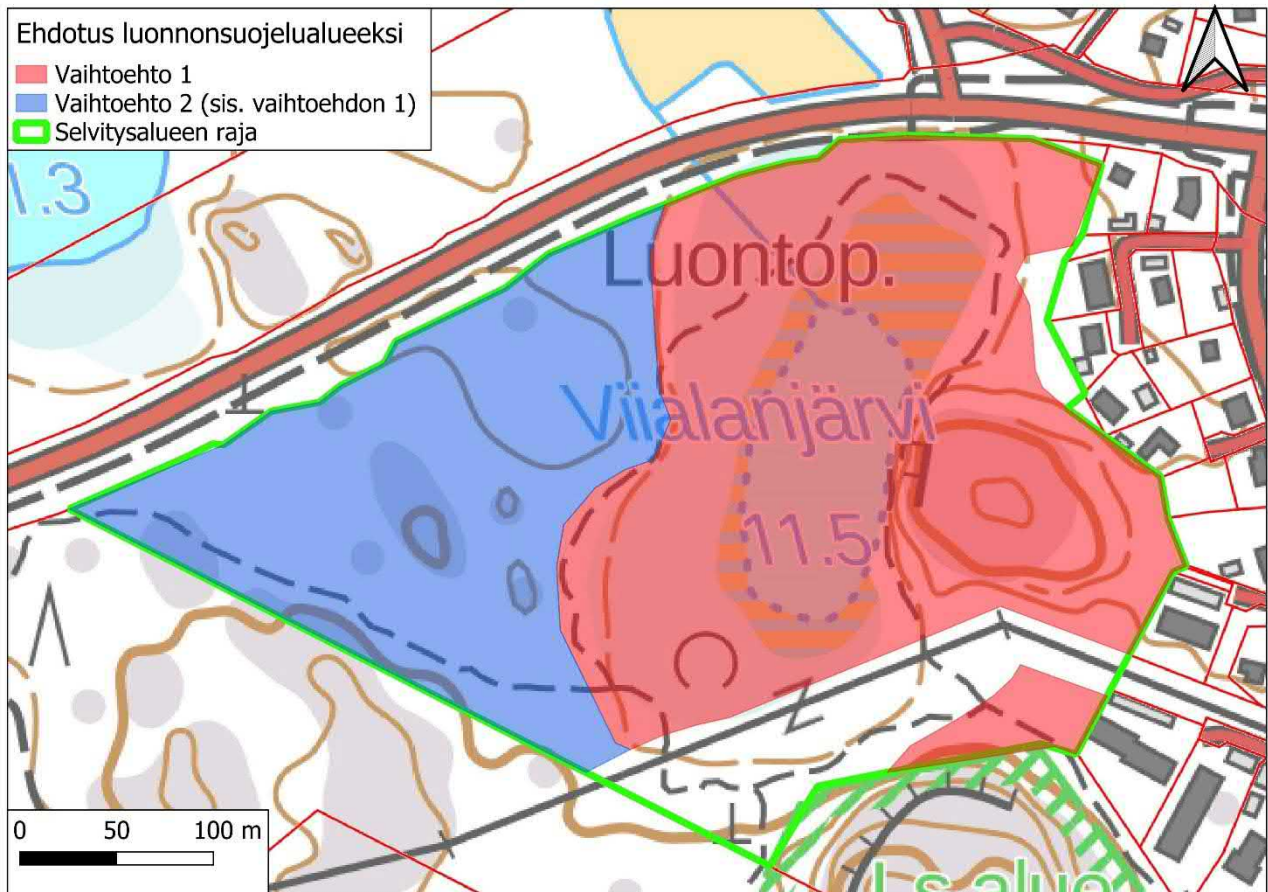
Harvaa, melko vanhaa, pienikokoista mäntypuustoa kasvava karu kallio, jolla ei ole lahopuuta. Kasvistoon kuuluvat mm. ahosuolaheinä ja metsälauha. Kalliometsä on silmälläpidettävä luontotyyppi. Kuvio on edustavuudeltaan heikko.

3.3 Ennallistamis- ja luonnonhoitotarve

Viialanjärven ympäristössä ei ole tarvetta ennallistamis- tai luonnonhoitotoimille. Luontopolun linjausta ei ole tarpeen muuttaa, mutta soisille ja luhtaisille osuuksille tulisi rakentaa uudet pitkospuut. Myös luontopolun opastaulut kaipaavat uusimista.

3.4 Ekologiset yhteydet

Rymättylantie riista-aitoineen muodostaa merkittävän ekologisen esteen Viialanjärveltä pohjoiseen. Samoin itä- ja eteläpuolen tiheät pientaloalueet katkovat yhteyden näihin ilmansuuntiin. Alue on melko eristynyt, vaikka vielä toistaiseksi länteen päin onkin katkonainen metsäyhteys.

Kartta 4. Ehdotukset mahdolliseksi uudeksi luonnonsuojelualueeksi. Vaihtoehto 2 kattaa sekä punaisella että sinisellä rasteroidut alueet.

3.5 Mahdollisen luonnonsuojelualueen rajaus

Viialanjärven ympäristössä on merkittäviä luontoarvoja. Varsinkin itse järvi rantasoiheen- ja rantaluhtineen muodostaa arvokkaan luontokokonaisuuden. Alueella on voimalinjasta huolimatta vielä jäljellä pieni luonnonsuojelulain suojaaman kohteen määritelmän täyttävä tervaleppäluhta sekä useita metsälain erityisen tärkeän elinympäristön määritelmän täyttäviä luhta- ja suokuvioita, jotka täyttävät myös METSO-kriteerit. Voimalinjan rakentaminen ei siten ole hävittänyt alueen arvoa, vaikka onkin toki sitä heikentänyt. Karttaan 2 merkittyjen METSO-kriteerit täyttävien kuvioiden lisäksi suurin osa muustakin

kartoitetusta alueesta täyttää METSO-kriteerit luokassa III eli siitä kehittyisi melko nopeasti luontoarvoiltaan tavanomaista arvokkaampi. Alueen arvoa nostaa myös sijainti suojellun Linnavuoren kupeessa.

Karttaan 4 on merkitty kaksi vaihtoehtoista esitystä mahdollisen uuden luonnonsuojelualueen rajaukseksi. Näistä suppeampi vaihtoehto 1 kattaa Viialanjärven rantasuot ja luhdet sekä järven itäpuolisen metsän mukaan lukien voimalinjan ja Linnavuoren välissä sijaitseva vanha kuusikko. Tämä rajausta sisältää selvitysalueen arvokkaimmat osat. Vaihtoehto 2 kattaa edellä mainittujen alueiden lisäksi myös kaikki muut voimalinjasta pohjoiseen sijaitsevat alueet. Tällöin rajaukseen tulevat mukaan myös selvitysalueen länsiosan vanhat männiköt, jotka luonnontilaan jätettyinä kehittyisivät suhteellisen nopeasti arvokkaiksi kangasmetsiksi. Samalla suojelluksi tulisi metsälakikohteen määritelmän täyttävä erillinen pieni avosuolaikku.

4. ISOKYLÄ

4.1 Yleiskuvaus

Selvitysalue sijaitsee golfkentän ympäristössä Särkänсалmentien varrella. Sen pinta-ala on noin 7 ha.

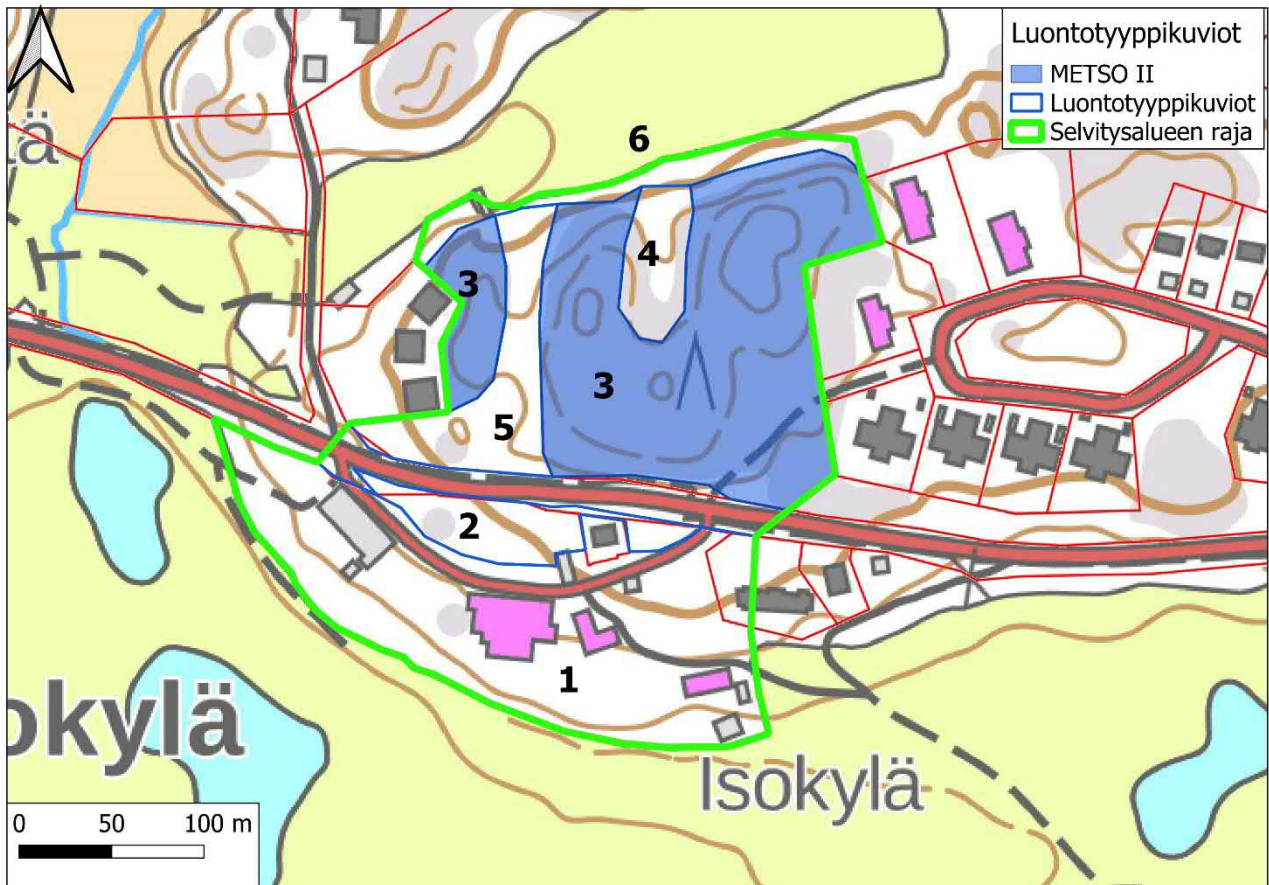
Särkänсалmentien eteläpuolella on golf-kentän rakennuksia parkkipaikkoineen ja pihoineen. Tien pohjoispuolella on kallioista metsää.

4.2 Luontotyypit

Isokylän selvitysalue jaettiin 6 luontotyyppikuvioon. Kuviot on numeroitu karttoihin 5-6. Karttaan 5 on merkitty myös mahdollinen METSO-luokitus.

KUVIO 1 – GOLF-KENTÄN RAKENNUKSET PIHOINEEN

Golf-kenttään liittyviä rakennuksia parkkipaikkoineen ja puistomaisine pihoineen.

Kartta 5. Isokylän selvitysalueen luontotyyppikuviot METSO-luokkineen.

KUVIO 2 – KUIVA KANGAS, KARU KALLIO

Kuivaa kangasta, jossa kasvaa vanhaa harvaa männikköä. Kuviolla on myös jokunen pieni tammi. Puut ovat kilpikaarnaisia ja kuvio on puistomaisen oloinen. Lahopuuta ei ole. Kenttäkerroksessa tavataan mm. metsälauhaa, puolukkaa, mustikkaa, sananjalkaa ja kieloa. Parkkipaikan reunassa sijaitsevalla pienellä avokalliolla kasvaa esim. eteläntuoksusimaketta, mutta varsinaista ketokasvillisuutta kalliolla ei ole. Varttunut kuiva kangas on vaarantunut ja karu poronjäkäla-sammalkallio koko Suomen tasolla säilyvä ja Etelä-Suomessa silmälläpidettävä luontotyyppi. Kuvio on kuitenkin puistomainen ja sijaitsee tien ja rakennetun alueen välissä kapeana kaistaleena.

KUVIO 3 – KALLIOMETSÄ

Melko tiheää, suhteellisen vanhaa männikköä kasvava kalliometsä (kuvat 9-10), jossa on vain niukasti lahopuuta. Puustossa voi havaita eri-ikäisyyttä. Kuviolla on polkuja, ja se on monin paikoin melko kulunut. Tavanomaiseen kasvistoon kuuluvat runsaiden puolukan, metsälauhan ja variksenmarjan lisäksi mm. kanerva, jäkki ja ahosuolaheinä. Pienessä

soistuneessa painanteessa tavataan esim. juolukkaa. Särkänsalmentien vieressä on avoimempaa kalliota. Kallion kaakkoisosassa tien lähellä sijaitsevan pienen kivikasan vieressä kasvaa keltamaksaruohoa, hopeahanhikkia, isomaksaruohoa, ketokelktoa, mäkitervakkoa ja eteläntuoksusimaketta, vaikka varsinaista kallioketoa siellä ei olekaan. Kalliometsä on silmälläpidettävä luontotyyppi. Kuvio täyttää METSO-kriteerit luokassa II.

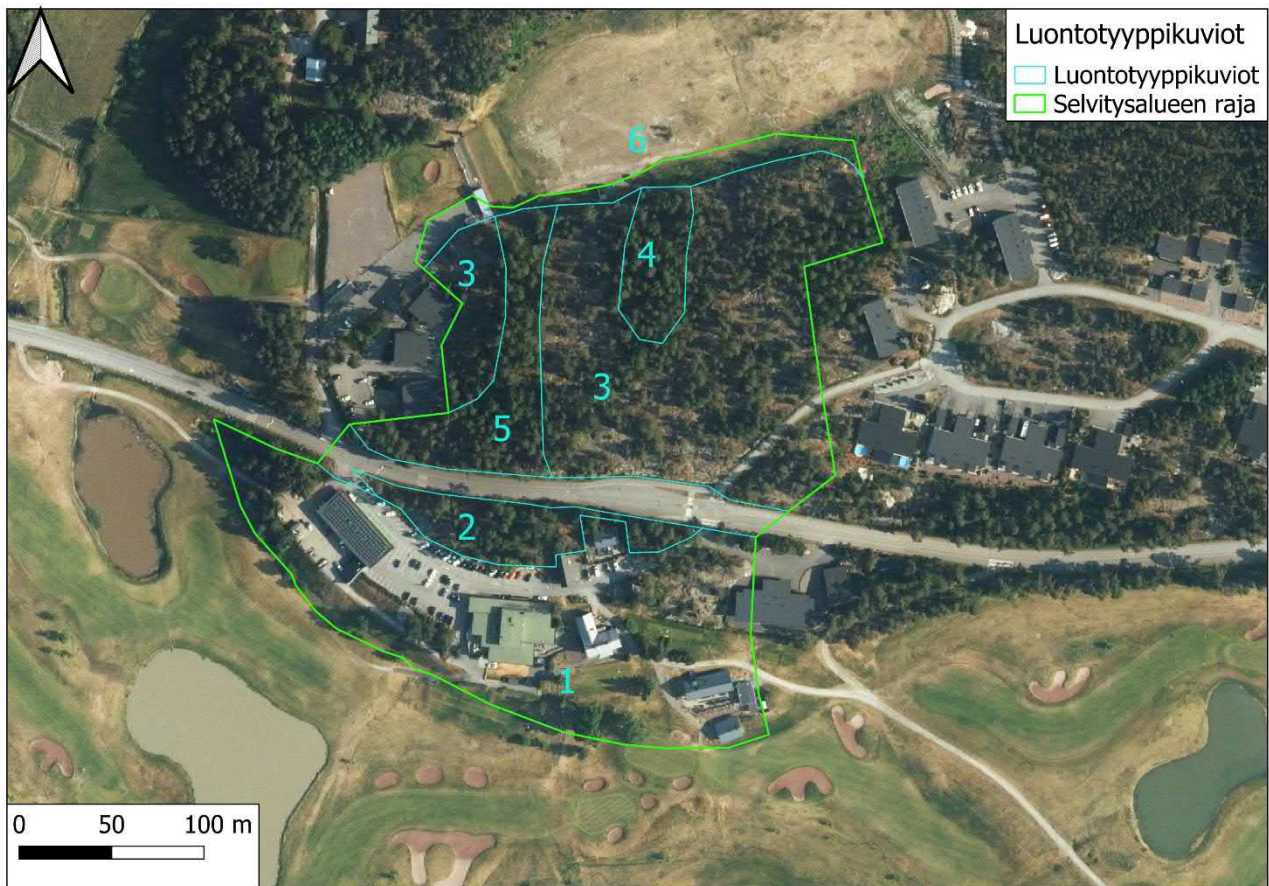
Kuva 9. Kalliometsää luontotyyppikuviolla 3.

KUVIO 4 – KUIVAHKO KANGAS

Vanhaa, harvaa, kilpikaarnaista männikköä kasvava kuivahko kangas, jossa on muutama kuusi ja melko paljon männyn sekä koivun taimia. Kuviolla kasvaa myös katajaa. Lahopuuta ei ole. Kenttäkerroksessa tavataan mm. mustikkaa, puolukkaa ja variksenmarjaa. Varttunut kuivahko kangas on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Kuvio on edustavuudeltaan melko heikko.

KUVIO 5 – KUIVAHKO KANGAS

Vanhaa männikköä kasvava kuivahko kangas, jossa on muutama kuusi ja koivu sekä melko paljon nuorta puustoa. Puustoon kuuluu myös jokunen pieni tammi. Lahopuuta ei juuri ole. Kenttäkerroksessa tavataan mm. mustikkaa, puolukkaa ja sananjalkaa. Kuvion eteläosa on hieman kuivempaa, ja siellä on kalliolaikkuja. Varttunut kuivahko kangas on koko Suomen tasolla vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Kuvio on edustavuudeltaan melko heikko.

Kartta 6. Isokylän selvitysalueen luontotyyppikuviot ortoilmakuvalla.

KUVIO 6 – GOLF-KENTÄN REUNA

Golf-kentän reuna, joka on osittain avohakattua metsämaata.

Kuva 10. Kalliometsää luontotyyppikuviolla 3.

4.3 Ekologiset yhteydet

Isokylän selvitysalue on ekologisesti melko eristynyt lähialueen muista metsistä.

4.4 Yhteenveto ja suositukset

Isokylän kartoitusalueen arvokkain osa on luontotyyppikuvion 3 kalliometsä, mutta senkin edustavuutta heikentää lahopuun vähäisyys ja maaston kuluminen. Puusto ei myöskään ole mitenkään erityisen vanhaa. Yhteenvetona voidaan todeta, ettei Isokylän kartoitusalueella ole sellaisia luontotyyppikohteita tai kasvillisuutta, joiden perusteella olisi syytä esittää maankäyttösuosituksia.

5. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.
- Lindholm, T. & Tuominen, S. 1993. Metsien puuston luonnontilaisuuden arviointi. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja A 3. 40 s.
- Matikainen, J. 2020. Naantalin Luonnonmaan länsiosiin sijoittuvan asemakaava-alueen luontoarvojen perusselvitys 2020. Suomen Luontotieto Oy 24/2020. 20 s.
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998. Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti Kustannus & Tapio. 192 s.
- Mäkelä, K. & Salo, P. 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.
- Pääkkönen, P. & Alanen, A. 2000. Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje. Suomen ympäristökeskuksen monisteita 188. Suomen ympäristökeskus. 128 s.
- Suomen Lajitietokeskus 2024. Aineistopyyntö 15.7.2024.
- Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä, M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016. Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016-2025. Ympäristöministeriön raportteja 17/2016. 75 s.
- Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus (2021). Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. <https://www.ymparisto.fi/punainenlista>